

Soru-Cevaplar

Soru-1: Kumar salonu veya demokratik bir partinin binası gibi tamamen haram bir işte kullanılacak veya içerisinde disko ve gece kulübü olan otel binası veya demokratik bir partinin parti binasının dış cephesine kazınmış sloganlarına odaklanan özel aydınlatma spot lambalarının döşenmesi gibi bir kısmı haram bir işte kullanılacak olan bir binanın inşasında çalışmak caiz midir?

Cevap-1: Sadece haram amaçlı kullanılacak olan bir binanın inşasında çalışmak caiz değildir. Fakat söz konusu bina haram ve helal amaçlı kullanılacaksa bakılır:

a-Binanın haram amaçlı kullanılacak kısmı belli, yani yeri biliniyorsa haram amaçlı kullanılacak kısmında çalışmak caiz değildir.

b-Binanın haram amaçlı kullanılacak kısmı bilinmiyor bazı zamanlarda ve durumlarda haram ve helal amaçlı kullanılıyor ve haram amaçlı olan kısmı binanın işlevinde daha çok veya daha etkinse bu binanın inşasında çalışmak caiz değildir...

Eğer helal amaçlı kısmı binanın işlevinde daha çok veya daha etkinse caizdir... **Ancak harama düşme korkusuyla evla olan çalışılmamasıdır.** Zira sahabe -Rıdvanullahi Aleyhim-, harama düşme korkusuyla mubah olan birçok şeyi terk ediyorlardı.

Soru-2: Bilindiği üzere şeri ukubatlar, caydırmadan ve (ahiretteki cezaları) kaldırmaktan ibarettir. Zira insanların haram olan fiilleri veya cürümleri işlemelerini engellemesinden dolayı birer caydırıcıdır. Keza ahiret cezasını düşürmesinden dolayı da birer kaldırııcıdır. Zira İslam Devleti'nin bu dünyadaki cezalandırması ile Müslümanın ahiretteki cezası düşmektedir. Şimdi soru şudur: Haram bir fiil veya cürüm işleyen sonra İslam Devleti tarafından cezalandırılan ancak bu fiilinde ısrar eden, yani zina edip celledildiği halde Allah'a tövbe etmeyen kimse gibi bu haram fiilinden dolayı Allah'a tövbe etmeyen kişinin durumu nedir? Tövbe etmemesine rağmen bu celd cezası onun üzerinden ahiret cezasını kaldırır mı? Yani ahiret cezasının kalkması için işlediği haram fiilden dolayı tövbe etmesi şart mıdır? Yada tövbe etmese dahi tek başına devletin bu dünyadaki cezalandırması ahiret cezasının kalkması için yeterli midir? Yoksa devletin cezalandırması, sadece işlediği haram fiille ilgili ahiret cezasını kaldırır ve ahirette haramda ısrar etmesi ve ondan tövbe etmemesi ile ilgili başka bir ceza ile cezalandırılır mı? Yani işlediği zina fiilinden değil de zina etmekten tövbe etmemesinden dolayı ahirette cezalandırılır mı?

Cevap-2: Bir Müslüman, haram bir fiil işler ve bu yüzden İslam Devleti tarafından cezalandırılırsa bu ceza, sadece onun bu günahının ahiretteki cezasını düşürür bu günahın dışındaki günahların cezasını düşürmez. Bilakis ahirette sadece cezalandırıldığı günahın cezasını düşürür.

Fakat haram bir fiil işleyip cezalandırıldığı halde tövbe etmez ve tekrar bu fiili işlerse bu, ilk cezanın (ahiretteki cezasını) düşürmesi kapsamına girmez.

Ancak bununla kastınız, bu kişinin zinadan dolayı cezalandırılması sonra da içinden zina fiilini işlemeyi geçirmesi ise... Allah'ın bir rahmetidir ki O, söylemlerimizin ve eylemlerimizin dışındaki şeylerden dolayı bizi cezalandırmayacaktır. Bir fiili açığa vurmadan veya yapmadan bir kimsenin bu fiili yapmayı içinden geçirmesine gelince; Allah, Gafûr ve Rahîmdir. Resul [Sallallahu Aleyhi ve Sellem], şöyle buyurmuştur:

"Allah, amel etmedikçe veya konuşmadıkça içinden geçen şeyler yüzünden ümmetimi hesaba çekmeyecektir." [el-

Buhari]

Soru-3: Akil baliğ olmayan bir çocuk veya sabiye akil baliğ bir insan için kullandığımız manada akleden bir kimsedir diyebilir miyiz? Yani akil baliğ olmamış bir çocuğun veya sabinin, aynen büyüklerin durumunda olduğu gibi eşyayı akletmesi ve meselelerle ilişkilendirmesi mümkün müdür? Diğer bir ifadeyle akil baliğ olmamış bir çocuğun veya

sabının, seçkin bir şahsiyete dolayısıyla İslami bir şahsiyete sahip olması mümkün müdür? Yada şahsiyet, sadece akıl baliğ ve akleden bir insanda oluşup akıl baliğ olmayan bir kimsede mütekamil seçkin bir şahsiyetin oluşması imkansız mıdır? Çocukta akliyet ve nefsiyet olarak seçkin bir şahsiyetin oluşması mümkünse bu durum ile "aklın teklifin menatı" olması arasında bir ilişki var mıdır? Yani akıl baliğ olmayan bu çocuk veya sabi, akıl baliğ olan kimselerin durumunda olduğu gibi eşya hakkında hüküm vermeye muktedir biri olmasına rağmen şeri hükümlerle mükellef değildir. O halde niçin teklifin menatı akıl diyoruz da "teklifin menatı baliğ olmak ve akıldır" demiyoruz?

Cevap-3: Çocuğa ve sabiye akleden bir kimsedir, yani deli değildir diyebiliriz. Zira çocuk, meseleleri idrak edebilir fakat sahip olduğu sabık malumatlar miktarınca idrak edebilir. Küçük olmasından dolayı fikrî amelliye için olması gereken dört husus onda yetersizdir... Dolayısıyla eşyayı akletmesi kıttır. İşte fark budur. Ancak o, deli olmadığı sürece akıllıdır.

Akliyet ve nefsiyet olarak mütekamil bir İslami şahsiyete sahip olup olamayacağına gelince; daha önce de söylediğimiz üzere malumatlarının yetersizliği ve hükümlerle mükellef olmamasından dolayı doğal olarak İslami şahsiyete sahip olamaz. Dolayısıyla akliyeti ve nefsiyeti henüz tamamlanmamış olup bu, kendisine verilen malumatlara ve eda etmekle emrolunduğu hükümlere göre yavaş yavaş gelişir.

Teklif için sadece akıl yeterli olmayıp bilakis akıl baliğ olmak da kaçınılmaz olmasına hatta bazı tekliflerde aklın yanı sıra erkek ve Müslüman olmak... gibi hususlar gerekmesine rağmen "teklifin menatı akıldır" dememize gelince; bu, önemli ve bariz olanı zikretme sonra diğer unsurları mecazi olarak bunun kapsamına dahil etme babındadır. Aynen erkeklere hitap etmeniz ve bunun kapsamına kadınları da dahil etmeniz gibi. Veya "ibadetler illetlendirilmez" sözünüzde olduğu gibi külle delalet edecek şekilde galip olanı zikretmeniz gibi. Oysa az da olsa illetlendirilen ibadetler de vardır. Şu hadiste olduğu gibi: ...

... "*Kırka (40)*

ulaştığında otlatılan koyun için bir koyun vardır..." Böylece koyunun zekatı illetlendirilmiştir ki o, otlatılan, yani güdülen olmasıdır. Böylece de beslenen koyundan zekat alınmaz. Hakeza "teklifin menatı akıldır" sözü, tüm teklifler için sadece akıl yeterlidir demek değildir.